

POSTANOWIENIE

Dnia 21 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk

w sprawie **L.B. i innych**

uniewinnionych od czynu z art. 193 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 21 maja 2026 r.

wniosku SSN W.P.

o wyłączenie sędziów E.S. oraz J.G. od udziału w sprawie Sądu Najwyższego o sygn. V KB 10/24,

na podstawie art. 42 § 1 i 4 k.p.k. w zw. z art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k.

postanowił

stwierdzić, że sędziowie E.S. i J.G. są z mocy prawa wyłączeni od udziału w sprawie Sądu Najwyższego zarejestrowanej pod sygn. akt V KB 10/24.

[WB]

UZASADNIENIE

W sprawie zawisłej przed Sądem Najwyższym zarejestrowanej pod sygn. akt V KK 350/23, przedmiotem rozpoznania jest kasacja Prokuratora Rejonowego Gdańsk – Śródmieście w Gdańsku od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 15 grudnia 2022 r., sygn. akt V Ka 2074/22, wniesiona na niekorzyść L.B. i 26 innych osób uniewinnionych od czynów z art. 193 § 1 k.k. i z art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. Referentem w sprawie została wyznaczona sędzia A.D.

W toku tego postępowania obrońcy wszystkich oskarżonych złożyli wnioski o zbadanie – na podstawie art. 29 § 5, 6, 7, 8, 9 i 18 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 622 – dalej w tekście powoływanej jako u.SN) – spełnienia m.in. przez sędziego A.B., wyznaczonego do składu orzekającego w tej sprawie, wymogów niezawisłości i bezstronności z uwagi na okoliczności towarzyszące jego powołaniu, jego postępowanie po powołaniu oraz okoliczności sprawy.

Do rozpoznania wskazanego wyżej wniosku został wylosowany skład w osobach sędziów: D.Ś. (przewodniczący), J.W. (sprawozdawca), J.G., E.S. i W.P., z członkami zapasowymi sędziami+ A.P. i D.P.

Postanowieniem z dnia 29 maja 2024 r., KRI 451, Sąd Najwyższy w osobie sędzi A.D., co do której wnioski obrońców złożony na podstawie art. 29 § 5 i.n. u.SN został – zarządzeniem z dnia 24 października 2024 r., V KB 12/23, osoby pełniącej funkcję Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracami Izby Karnej – odrzucony, nie uwzględnił wniosku obrońców o wyłączenie od rozpoznania sprawy V KB 10/24 sędziów E.S., J.G., D.P. i J.W.

Z kolei postanowieniem z dnia 18 czerwca 2024 r., KRI 474), Sąd Najwyższy wyłączył od udziału w sprawie V KB 10/24, sędziego J.W. na jego wniosek i oświadczenie (k. 114).

W związku powyższym orzeczeniem zarządzeniem Przewodniczącego V Wydziału Izby Karnej skład orzekający uzupełniony został o osobę sędzi A.P.

Złożony przez członka składu orzekającego w dniu 26 września 2024 r. sędziego D.Ś. wniosek o wyłączenie od rozpoznania sprawy V KB 10/24 sędziów E.S. i J.G., postanowieniem Sądu Najwyższego (sędzia S.S.) z dnia 24 kwietnia 2026 r., KRI 602, został pozostawiony bez rozpoznania.

W dniu 5 maja 2026 r. członek składu orzekającego sędzia W.P. wniósł o wszczęcie z urzędu postępowania i wyłączenie sędziów E.S. i J.G. od udziału w sprawie V KB 10/24, wskazując jako podstawę swojej sygnalizacji przepis art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k., zgodnie z którym sędzia jest z mocy prawa wyłączony od udziału w sprawie, jeżeli sprawa dotyczy tego sędziego bezpośrednio.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zawarta we wniosku sędziego W.P. sygnalizacja konieczności wyłączenia *ex lege* sędziów E.S. i J.G. od udziału w sprawie V KB 10/24, związanej z badaniem spełnienia przez sędziego A.B. wymogów niezawisłości i bezstronności, a opartym po przepisy art. 29 § 5 i następne u.SN, musiała skutkować wydaniem orzeczenia jak w części dyspozytywnej niniejszego postanowienia.

Sąd Najwyższy w tym składzie w całej rozciągłości podziela też zawartą w sygnalizacji argumentację, która wprost prowadzi do konkluzji, że orzekanie w tym postępowaniu incydentalnym wymienionych w sygnalizacji sędziów naruszałoby fundamentalny zakaz bycia sędzią we własnej sprawie.

Nie powtarzając wywodów zawartych w piśmie, wskazującym na konieczność wyłączenia z urzędu tych sędziów, podkreślić jedynie należy, że jednym z elementów mających podlegać ocenie w ramach tzw. postępowania testowego są okoliczności związane z powołaniem sędziego A.B. na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 1018 r., poz. 3 – dalej w tekście ustawa o KRS z 2017 r.). Oczywiście jest w związku z tym, że uczestnicząc w składzie orzekającym Sądu Najwyższego sędziowie E.S. i J.G. musieliby i to w sposób bezpośredni oceniać także swój własny status, ponieważ ich powołanie na urząd sędziów Sądu Najwyższego odbyło się z udziałem tej samej Krajowej Rady Sądownictwa w składzie ukształtowanym ustawą o KRS z 2017 r.

Można w związku z tym wyrazić jedynie zdziwienie, że osoby mniające się sędziami i to Sądu Najwyższego nie uznały za wskazane, a nawet wręcz konieczne, złożenie oświadczenia o jakim mowa w art. 42 § 2 k.p.k. o wyłączeniu się ze sprawy, co nie wymagałoby nawet podejmowania stosownych czynności procesowych, bowiem w takim wypadku w miejsce sędziego, który złożył takie oświadczenie wstępuje po prostu inny sędzia. Co więcej, dla zachowania bezstronności orzekania sędziowie CI mogliby chociaż złożyć wniosek w trybie art. 41 § 1 k.p.k., tak jak to uczynił wcześniej w tym postępowaniu sędzia J.W.

Na kanwie tej sprawy nasuwa się jeszcze dwa negatywne spostrzeżenia.

Podjęmowane w toku tego postępowania czynności procesowe przez sędziów, którzy swoją nominację do Sądu Najwyższego trzymali w następstwie udziału w procedurze konkursowej określonej ustawą o KRS z 2017 r., w rzeczywistości ma na celu wyłącznie ochronę własnego statusu, który został i jest konsekwentnie kwestionowany w orzecznictwie Sądu Najwyższego poczynając do wyroku z dnia 5 grudnia 2019 r., III PO 7/18 (OSNIPIUS 2019, nr 4, poz. 38) i uchwały połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20 (OSNK 2020, z. 2, poz. 7), a także w judykatach Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz Europejskiego Trybunału Praw Człowieka.

Co więcej, taki sposób działania, czego przykładami w niniejszej sprawie były decyzje, których autorami byli inni sędziowie o tożsamym statusie (sędzia Z.K., który odrzuca wniosek o stwierdzenie wymogów niezawisłości i bezstronności przez sędzię A.D., ta ostatnia, która z kolei nie uwzględnia wniosku obrony o wyłączenie od udziału w sprawie testowej sędziów E.S., J.G., D.P. oraz J.W. i wreszcie sędzia S.S., który po upływie półtora roku od złożenia przez sędziego D.Ś. wniosku o wyłączenie od udziału w tej sprawie sędziów E.S. i J.G., wniosek ten pozostawia bez rozpoznania), to nic innego niż świadome i to wręcz z premedytacją uniemożliwianie stronom prawa do sądu.

W tym stanie rzeczy, tylko wyłączenie wskazanych w postanowieniu sędziów od udziału w sprawie V KB 10/24 daje możliwość stworzenia składu sądu spełniającego konstytucyjny i konwencyjny wymóg „sądu ustanowionego ustawą”, zapewniającego stronom postępowania (tu: oskarżonym uniewinnionym od stawianych im przez oskarżyciela publicznego zarzutów) prawo do rzetelnego procesu i realizację przysługujących im gwarancji, co starano się im – przez podejmowane przez sędziów Z. K., A. D. i S. S. czynności – zablokować.

Kierując się powołanymi względami postanowiono jak na wstępie.

Tomasz Artymiuk

[WB]

[a.]